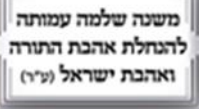

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרה"ק ישראל אבוחצירא בן הרב מסעוד אבוחצירא ע"ה מנחם יצחק בנימין בן יוסף חיים ע"ה

משנה ז'

רבינו עובדיה מברטנורא

ורבי אליעזר פוסל- אם בהמת נכרי היא. אע"ג
דישראל קשהיט לה מהניא בה מחשבת נכרי,
דתם מחשבתו לעבודה זרה.

חצר נכד- יותרת הכבד.

אסר רבי יוסי קל חומר- דלא מהניא מחשבת
בעלים, הואיל וישראל שחיט לה.

ומה במקום שמחשבה פוסלת- דהיינו במוקדשים
כדכתיב (ויקרא ז') "המקריב אותו לא יחשב", קרי
ביה לא יחשוב, כלומר שלא יחשוב לאכלה חוץ
לזמנו כי פיגול יהיה.

אין הכל הולך אלא אחר העובד- דכתיב
המקריב לא יחשב. אבל בעלים לא פסלי
במחשבתו כי מקריב לה כהן.

מקום שאין המחשבה פוסלת- בגמרא מפרש
למתניתין דהכי קאמר, ומה במקום שהמחשבה
פוסלת במוקדשים בארבע עבודות, אין הכל
הולך אלא אחר העובד. מקום שאין מחשבה
פוסלת בחולין אלא בשתי עבודות, אינו דין שלא
יהא הכל הולך אלא אחר השוחט. והכי פירושה,
במקום שהמחשבה פוסלת במוקדשים בארבע
עבודות שחיטה וקבלת הדם זריקה והולכה,
באיזו מאלו שחשב על מנת לאכול מן הובח חוץ
לזמנו, פיגול הוא, ואף על פי שיש בה חומרא זו
אין מחשבה הולכת אלא אחר העובד. חולין
לענין עבודה זרה שאין מחשבה פוסלת בהן
בארבע עבודות אלא בשתיים, בשחיטה ובזריקה,
דהני הוא דכתיבין, "זובח לאלהים חרם" (שמות
כ"ב), "בל אסין נסכיהם מדם" (תהלים ט"ז), אבל
קבלה והולכה לא כתיב בהו. והקטרה אע"ג
דשייכא בעבודה זרה, מיהו לאו עבודה היא
לאפטורי בהמה משום הקטר חלבה לעבודה זרה,
היכא דלא נשחטה ולא נורק דמה לעבודה זרה.
דהא אפילו בפנים לא מיפסיל קרבן אם חשב על
אכילת בשר בשעת הקטר חלבים, וכיון שמצינו
קולא במחשבת חוץ, דין הוא שנקל בזה שלא
יהא הדבר תלוי אלא בשוחט. והלכה כרבי יוסי.

השוחט לנכרי יהודי ששוחט בהמה השייכת לגוי, ושוחט בשביל הגוי, אע"פ ששמע
היהודי שהגוי חושב על השחיטה שתהיה לשם עבודה זרה - שְחִיטתו פְּשָׁרָה שכן אנו
הולכים אחר מחשבתו של השוחט ולא אחר מחשבתו של בעל הבהמה. וְרַבִּי אֶלְיעָזָר
שחולק על תנא קמא - פּוֹסֵל את השחיטה, אף אם לא שמע היהודי שהגוי חושב על
השחיטה שתהיה לשם עבודה זרה, שכן סתם מחשבה אצל הגוי היא לשם עבודה זרה,
ואסורה הבהמה בהנאה כמו כל תקרובת עבודה זרה. אָמַר רַבִּי אֶלְיעָזָר: אֶפְלוּ
שְחִטָה היהודי על מנת שְיֵאכֵל הַנְּכָרִי רק מִחֲצַר מִיִּתְרַת ה... כְּבֵד שְׁלָה של
הבהמה, היינו שאפילו אם יש לנכרי חלק קטן בבהמה - פְּסוּלָה הבהמה אסורה בהנאה,
מפני שְסִתָם מִחֲשֶׁבֶת נְכָרִי לְעִבּוּדָה זָרָה ומחשבה זו אוסרת את הבהמה. אָמַר
רַבִּי יוֹסֵי: קַל וְחֹמֶר הַדְּבָרִים כלומר יש ללמוד בקל וחומר שמחשבתו של בעל
הבהמה הגוי אינה פוסלת את הבהמה אם יהודי הוא זה ששוחט את הבהמה וְמָה בְּמִקּוֹם
שְהַמְחֶשֶׁבָה פּוֹסֵלֶת בְּמִקְדָּשֵׁין היינו שכמו שבקרבנות אם עשה את אחת מן
העבודות בקרבן שהם שחיטה, זריקה, הולכה, זריקה במחשבת פסול, כגון שחשב לאכול
מבשר הקרבן מעבר לזמן שהדבר מותר (מחשבת חוץ לזמנו) הקרבן נהיה פיגול, ובמקרה זה
אֵין הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶלָּא אַחַר הָעוֹבֵד אנו מתייחסים רק למחשבה של עושה העבודות
בקרבן ואין אנו מתייחסים למחשבתו של בעל הקרבן, מְקוֹם שְאֵין מִחֲשֶׁבָה פּוֹסֵלֶת
בְּחֻלִין שכן בחולין ניתן לחשוב מחשבת עבודה זרה רק בשתי עבודות שהם: שחיטה וזריקת
הדם, אבל אין בה קבלת הדם והולכתו למזבח, אֵינּוּ דִין שְׁלֹא יֵהָא הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶלָּא
אַחַר הַשּׁוֹחֵט והרי זה קל וחומר שאם בקרבנות כשניתן לחשוב מחשבת פסול בארבע
עבודות הולכים אחר מחשבתו של השוחט, קל וחומר שבחולין שניתן לחשוב מחשבת פסול
רק בשתי עבודות שנלך אחר מחשבתו של השוחט. ומזה נלמד שאם יהודי שחט בהמה לגוי
השחיטה כשרה, לפי שאנו הולכים אחרי מחשבתו של השוחט היהודי ששחט לא לשם עבודה
זרה ולא הולכים אחרי מחשבתו של בעל הבהמה הגוי שחשב על השחיטה שתהיה לשם עבודה
זרה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ח

רבינו עובדיה מברטנורא

השוחט לשם זרים וכו' שחיתתו פסולה - ותקרובת עבודה זרה לא הויא ליאסר בהנאה, משום דכל הני אינן נעשים עבודה זרה, דכתיב (דברים י"ב) "אלהיהם על ההרים", ולא ההרים אלהיהם. ומיהו פסולה מלאכול, משום דדמיא לשחיתה לשם ע"ז ומחלפא בה. ודווקא שאמר לשם זרים לשם גבעות, אבל אם אמר למלאך הממונה על ההרים ועל הגבעות, הרי זו זבחי מתים ואסורה בהנאה.

לשם דבר כשר - שחיתה סתם.

השוחט לְשֵׁם הָרִים, לְשֵׁם גְּבֻעוֹת, לְשֵׁם יַמִּים, לְשֵׁם נְהָרוֹת, לְשֵׁם מְדֻבְרוֹת הֵיינוּ שמתכוון לעבדם בשחיתה זו - שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה והבהמה אסורה באכילה*. שְׁנִים אם שני אנשים אוֹחֲזִים בְּסַפִּין אחת וְשׁוֹחֲטִין ביחד בהמה, אֶחָד ואחד מן השוחטים שוחט לְשֵׁם אֶחָד מְכַל אֱלוֹ אחד מן הדברים שהוזכרו ברישא היינו לשם הרים או גבעות או ימים, וְאֶחָד והשוחט השני שוחט לְשֵׁם דָּבָר פְּשִׁר לשם שחיתה כשרה - שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה מהטעם שביארנו לעיל, והשחיתה פסולה רק במקרה ששני השוחטים היו שותפים באותה בהמה, אך אם לשוחט במחשבה הפסולה לא היתה בעלות על הבהמה אין הבהמה נאסרת, לפי שאין אדם יכול לאסור דבר שאינו שלו.

* אך הבהמה אינה אסורה בהנאה כתקרובת עבודה זרה, לפי שכתוב "אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגויים את אלהיהם... על ההרים הרמים" (דברים יב, ב) ומהמילים 'אלהיהם על ההרים' למדו שהאלהים שלהם היו על ההרים ולא שההרים הם האלהים שלהם, ומכאן שכל דבר שמחובר אינו נעשה עבודה זרה, ולכן השוחט לשם הרים גבעות וכו' אין הבהמה נעשית כתקרובת עבודה זרה שאסורה בהנאה. ברם השוחט לשם מלאך הממונה על ההרים, או על הגבעות וכו', אסורה הבהמה בהנאה כמו כל תקרובת עבודה זרה (ברטנורא)

משנה ו

הַשׁוֹחֵט אֶת הַמִּסְכֵּנִת בַּהֵמָה חוּלָה הַנוּטָה לַמּוֹת* - רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אין השחיטה מתירה את הבהמה לאכילה **עַד שֶׁתִּפְרָכֵס בַּיָּד וּבְרַגְלָהּ** היינו שלאחר השחיטה הבהמה תזיז את היד (הרגל הקדמית) ואת הרגל האחורית, כלפי חוץ ואח"כ תחזיר אותה לכיוון הגוף, שזהו הפרכוס, שאם לא תעשה כן יש חשש שמא מתה עוד לפני גמר השחיטה. **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר** חולק על רבן שמעון בן גמליאל ו... **אוֹמֵר:** דִּיָּה אִם זִנְקָה שאם לאחר השחיטה הבהמה נפחה בגרונה והדם מזנק לחוץ בזרם חזק ממקום השחיטה, הרי זה סימן שלא מתה קודם השחיטה. **אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן:** אִף הַשׁוֹחֵט בַּלְיָלָה בהמה הנוטה למות ולא ראה אם פרכסה לאחר השחיטה, **וּלְמַחֵר הַשְּׂפִיָּים** וכשקם בבוקר **וּמֵצֵא כְּתָלִים מְלֵאִים דָּם** ראה שכל צוואר הבהמה ששחט מלא בסימנים של דם - הבהמה **כְּשֵׁרָה** שכן הדם על הצוואר מעיד ... **שְׁזִנְקָה** היינו שהדם יצא בעוצמה ממקום השחיטה שזה סימן שהבהמה לא מתה לפני השחיטה והבהמה כשרה **וּכְמִדַּת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר** וכשאמר רבי שמעון הלכה זו אמרה כשיטת רבי אליעזר, שסובר שאף אם זינקה הבהמה לאחר השחיטה זה מעיד שלא מתה בזמן השחיטה. **וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים:** שהסימנים לדעת שהבהמה המסוכנת לא מתה לפני השחיטה הם **עַד שֶׁתִּפְרָכֵס אוֹ בַּיָּד** היינו שלאחר השחיטה תפרכס או ביד, **אוֹ בְּרַגְלָהּ**, או ברגל ולא כרבי שמעון שסובר שצריך לפרכס בשניהם **אוֹ עַד שֶׁתִּכְשְׁכְּשׁ בַּזְּנָבָה** היינו שלאחר השחיטה תנענע בזנב מצד לצד. **אֶחָד בְּהֵמָה דָּקָה** בין בבהמה דקה, כגון: כבשה, **וְאֶחָד בְּהֵמָה גְּסָה** ובין בבהמה גסה, כגון: שור, אם הם בגדר של בהמה מסוכנת ושוחטים אותם, אינם כשרים עד שיפרכסו ביד, או ברגל, או שיכשכשו בזנבם מצד לצד, שאם לא יעשו אחד מהני"ל יש חשש שמתו עוד לפני גמר השחיטה **בְּהֵמָה דָּקָה** שהיא חולה ונוטה למות, ושחטו אותה **שְׁפִשְׁטָה יָדָהּ** ולאחר השחיטה הזיזה את ידה כלפי חוץ **וְלֹא הִחְזִירָהּ** אך לא החזירה אותה חזרה לכיוון הגוף - **פְּסוּלָה** הבהמה פסולה לפי שאין זה נקרא פרכוס, **שְׂאִינָה אֶלָּא הוֹצֵאת נֶפֶשׁ בְּלִבָּד** היינו שכן דרך הבהמות לעשות בזמן שהם מתים. וכל זאת רק בבהמה דקה, אך בבהמה גסה, גם אם רק פשטה ידה, או רק החזירה את ידה כלפי הגוף, הרי זה נקרא פרכוס והבהמה כשרה. עתה שואלת המשנה **בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים** מתי צריך שהבהמה תפרכס לאחר השחיטה כדי שתהיה כשרה, עונה המשנה **שֶׁהֵיטָה בְּחִזְקַת מְסַכְּנַת** היינו רק בבהמה שהיא בגדר בהמה מסוכנת, שהינה חולה הנוטה למות **אֲבָל אִם הֵיטָה** הבהמה **בְּחִזְקַת בְּרִיאָה, אֶפְלוּ אֵין בָּהּ אֶחָד מִכָּל הַסִּימָנִים הַלְלוּ** פרכוס, זינוק - הבהמה **כְּשֵׁרָה** והשחיטה מתירה אותה לאכילה.

*כיצד בודקים את הבהמה אם היא נקראת מסוכנת, בגמרא מבואר שאם מנסים להעמיד אותה בגערה, או בהכאה ע"י מקל, ואין עומדת, הרי היא נקראת מסוכנת.